

Kan de Biobaler beheerkosten reduceren?

Er zijn talloze situaties in Nederland, waarbij spontane opslag moet worden verwijderd, zoals bijvoorbeeld in heideterreinen, uiterwaarden en bermen of onder hoogspanningsleidingen. De kosten hiervoor liggen vaak erg hoog. Onlangs kwam Probos een Canadese machine op het spoor die geschikt leek voor de kosten-efficiënte verwijdering van spontane opslag en de productie van verkoopbare biomassa: de zg. Biobaler. Met financiering van de provincie Overijssel werd een oogstdemonstratie georganiseerd op De Borkeld, een terrein van Staatsbosbeheer bij Markelo. Hier moest spontane opslag van met name Grove den, berk en Amerikaanse vogelkers verwijderd worden om het terrein om te vormen tot een heideterrein en de voor het gebied kenmerkende jeneverbesstruwelen meer ruimte te geven. De compacte Biobaler hangt achter een conventionele, maar gepantserde tractor van minimaal 200 PK. Het centrale deel van de bijna zeven ton zware Biobaler bestaat uit een 2,25 meter brede as met vijftig vaste messen die de bomen en struiken met een snelheid van 2.000 RPM afsnijdt en tot kleinere stukken verwerkt. De machine kan bomen en struiken verwerken tot ongeveer 15 centimeter doorsnede. Met een hydraulisch liftsysteem en een instelbare invoerklap kan 'gespeeld' worden met de invoer, zodat de machine niet vastloopt. Dit vereist de nodige ervaring van de chauffeur. De stammen en takken worden vervolgens tot ronde balen gebundeld van 1,2 meter breed en 1,2 meter doorsnede. Afhankelijk van de instellingen wegen de balen tussen de 200 en 600 kilogram. De balen kunnen met een conventionele balenverzamelaar of uitdraagtrekker met grijpkraan uit het terrein verwijderd worden. Het grote

voordeel van balen is dat ze eenvoudig voor langere tijd zijn op te slaan (geen broei) en goed gedroogd kunnen worden, waarna ze kunnen worden verkleind (door middel van een shredder) tot biomassa voor bijvoorbeeld houtgestookte warmte-installaties. Er is ook een verwarmingsketel van Herlt beschikbaar die de gedroogde balen in zijn geheel kan vergassen. De oogstdemonstratie leverde positieve reacties op en er werden talloze andere inzetmogelijkheden geopperd, bijvoorbeeld bij het beheer van energieplantages, bossen (dunningspaden, opruimen tak- en top hout) en zelfs landschappelijke beplantingen (verwerken van hout dat op rillen is gelegd). Uiteraard moet bij de inzet ook worden gekeken naar mogelijke negatieve effecten zoals insporing. De eerste machine in Nederland is ondertussen verkocht aan Fuhler bv uit Emmen. Uit de praktijk moet nog blijken wat de exacte kosten zijn voor inzet in diverse situaties (terreintypen), maar een bedrag rond 150 euro per uur werd genoemd als indicatie. Over de financiële opbrengsten van de biomassa moeten de verwachtingen niet te hoog liggen. De nadruk bij de inzet van de Biobaler dient ons inziens (vooralsnog) te worden gelegd op het reduceren van de beheerkosten en niet op het verdienen van geld. Maar ook dat is pure winst!

Het grote voordeel van de Biobaler is dat in één werkgang en met één machine houtige vegetatie kan worden verwijderd en er een goed transporteerbare en droogbare biomassa ontstaat (foto: Patrick Jansen).

Patrick Jansen & Martijn Boosten
Stichting Probos
Postbus 253
6700 AG Wageningen
patrick.jansen@probos.nl

